

ภูมิอากาศจังหวัดเลย

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดเลยตั้งอยู่ทางตอนบนสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยอยู่สูงจากระดับ น้ำทะเลปานกลาง 233 เมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 11,426.61 ตารางกิโลเมตร หรือ 6.8 ล้านไร่ และอยู่ห่างจาก กรุงเทพมหานครประมาณ 520 กิโลเมตร ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อ	สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ทิศใต้	ติดต่อ	จังหวัดขอนแก่น
ทิศตะวันออก	ติดต่อ	จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดอุดรธานี
ทิศตะวันตก	ติดต่อ	จังหวัดพิษณุโลก

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปของจังหวัดเลยตั้งอยู่บนที่ราบสูงโคราช ท่วมกลางภูเขาน้อยใหญ่ที่ สลับซับซ้อนเป็นกำแพงปิดล้อมเกือบทุกด้าน ทำให้จังหวัดเลยมีลักษณะเป็น "เมืองแห่งทะเลภูเขา" โดยพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินเนินและภูเขาซึ่งเหมาะกับการปลูกพืชไร่ นอกจากนี้ทางตอนเหนือของจังหวัดมีแม่น้ำโขงและแม่น้ำเหืองไหลเป็นแนวพรมแดนกั้นระหว่างจังหวัดเลยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดเลย ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล ซึ่ง 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนเข้าปกคลุมประเทศไทยตั้งแต่ประมาณ กลางเดือนตุลาคมถึงประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งอยู่ในช่วงฤดูหนาวของประเทศไทย ทำให้จังหวัดอุบลราชธานีมี อากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและมหาสมุทรเข้าปก คลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน (ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงประมาณกลางเดือนตุลาคม) ทำให้มีฝนตกชุก ทั่วไป

ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดเลย พิจารณาตามลักษณะของลมฟ้าอากาศของประเทศไทยสามารถแบ่งออก ได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มต้นประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วง ที่มีมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทยและบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนซึ่งเป็นมวล อากาศเย็นจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงดังกล่าว ทำให้จังหวัดเลยมีอากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป เดือน ที่มีอากาศหนาวมากที่สุดจะอยู่ในช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม

ฤดูร้อน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นที่มี อากาศร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป โดยเฉพาะเดือนเมษายนจะเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุดของปี

ฤดูฝน เริ่มต้นประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเอาความชื้นจากทะเลและมหาสมุทรมาปกคลุมประเทศไทย ประกอบกับในช่วงดังกล่าวร่องความกดอากาศต่ำที่พาดอยู่บริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพาดผ่านบริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ทำให้อากาศเริ่มชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคม เป็นต้นไป โดยเฉพาะเดือนสิงหาคมเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกหนาแน่นมากที่สุดในรอบปี แต่อย่างไรก็ตามนอกจากปัจจัยดังกล่าวที่ให้มีฝนตกชุกแล้วยังขึ้นอยู่กับอิทธิพลของพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวเข้าใกล้หรือเข้าสู่ประเทศไทยในช่วงดังกล่าวด้วย

อุณหภูมิ

เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดเลยส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงและมีเทือกเขาสลับซับซ้อน อากาศค่อนข้างหนาวเย็นมากในช่วงฤดูหนาว และในช่วงฤดูร้อนอากาศค่อนข้างร้อนอบอ้าว โดยอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปี 25.7 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 20.7 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32.2 องศาเซลเซียส เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี ซึ่งเคยวัดอุณหภูมิสูงสุดได้ 43.1 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2501 ส่วนในช่วงฤดูหนาวจะมีอากาศหนาวที่สุดในเดือนมกราคมวัดอุณหภูมิต่ำสุดได้ 0.1 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2498 และ 2 มกราคม 2517

ฝน

โดยทั่วไปปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดทั้งปีของจังหวัดเลยอยู่ระหว่าง 900-1300 มิลลิเมตร เนื่องจากมีเทือกเขาเพชรบูรณ์และเทือกเขาตงพญาเย็นอยู่ทางทิศตะวันตก และเทือกเขาสนกำแพงและเทือกเขาพนมดงรักอยู่ทางทิศใต้ ซึ่งเป็นแนวกันไม่ให้มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเอาปกคลุมอย่างเต็มที่ ทำให้พื้นที่บริเวณด้านทิศใต้ต่อเนื่องถึงด้านตะวันตกของจังหวัดมีฝนน้อยกว่าบริเวณอื่นๆ โดยเฉพาะบริเวณอำเภอภูหลวงมีฝนเฉลี่ยตลอดทั้งปี 900 มิลลิเมตร สำหรับปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดทั้งปีของจังหวัดเลย 1240.9 มิลลิเมตร และมีจำนวนวันที่ฝนตก 126.4 วัน โดยเดือนกันยายนเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกมากที่สุดในรอบปี ปริมาณฝนมากที่สุดใน 24 ชั่วโมง วัดได้ 203.9 มิลลิเมตร เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2513

พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวผ่านหรือเข้าสู่จังหวัดเลย มีแหล่งกำเนิดจากทะเลจีนใต้และมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตก โดยเคลื่อนตัวผ่านประเทศเวียดนาม กัมพูชาและลาวก่อนจะเข้าสู่ประเทศไทย ทำให้พายุหมุนเขตร้อนอ่อนกำลังเป็นพายุดีเปรสชันเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายมากนัก แต่ยังคงทำให้เกิดฝนตกหนักถึงหนักมากจนก่อให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันได้ สำหรับช่วงเวลาที่พายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนตัวผ่านจังหวัดนี้ เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมเป็นต้นไปจนถึงเดือนตุลาคม โดยเฉพาะเดือนกันยายนเป็นช่วงที่พายุหมุนเขตร้อนมีโอกาสเคลื่อนเข้าสู่จังหวัดนี้ได้มากที่สุด

จากสถิติที่บันทึกตั้งแต่ปี 2494-2556 ปรากฏว่า มีพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวผ่านจังหวัดเลยทั้งหมด 33 ลูก ซึ่งมีกำลังแรงเป็นพายุโซนร้อนจำนวน 1 ลูก โดยเคลื่อนเข้ามาในเดือนสิงหาคม (2512) นอกจากนั้นเป็นพายุที่มีกำลังแรงเป็นพายุดีเปรสชัน โดยเคลื่อนเข้ามาในเดือนพฤษภาคม 2 ลูก (2521, 2534) เดือนมิถุนายน 2 ลูก (2526, 2527) เดือนกรกฎาคม 1 ลูก (2521) เดือนสิงหาคม 5 ลูก (2501, 2508, 2521, 2534,2536) เดือนกันยายน 13

ลูก (2407(2), 2508,(2) 2513, 2518, 2520, 2521, 2523, 2525, 2535, 2539, 2551) และเดือนตุลาคม 9 ลูก (2504, 2507(3), 2509, 2515, 2528, 2529, 2556)

ที่ตั้งสถานีอุตุนิยมวิทยาในจังหวัดเลย

สภาวะอากาศที่จัดทำขึ้นทั้งหมดนี้รวบรวมจากผลการตรวจอากาศของสถานีตรวจอากาศเลย (ประมาณละติจูด $17^{\circ} 27'$ เหนือ ลองจิจูด $101^{\circ} 44'$ ตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 253 เมตร) ได้ทำการตรวจสอบประกอบอุตุนิยมวิทยาต่างๆ วันละ 8 เวลา คือ 0100, 0400, 0700, 1000, 1300, 1600, 1900 และ 2200 น. แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยังกรมอุตุนิยมวิทยาเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติในรอบ 30 ปี ซึ่งสามารถติดต่อขอข้อมูลต่างๆ ได้โดยตรงกับสถานีฯ ตามที่อยู่ดังนี้

สถานีอุตุนิยมวิทยาเลย ตั้งอยู่บนถนนสิรินธร อำเภอเมือง จังหวัดเลย

สถานีอุตุนิยมวิทยาเลย กลุ่มงานอุตุนิยมวิทยาเกษตร อำเภอเมือง จังหวัดเลย

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย

ค่าที่เป็นที่สุด

หมายถึงค่าเฉลี่ยคาบ 30 ปี (ระหว่าง พ.ศ.2524-2553)

“ ค่าสถิติตั้งแต่ พ.ศ.2494 – 2556

ศูนย์ภูมิอากาศ สำนักพัฒนาอุตุนิยมวิทยา

กรมอุตุนิยมวิทยา

ตุลาคม 2556